

- посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 199 с.
18. Райзберг Б. А. Предпринимательство и риск. – М.: Знание, 1992. – 64 с.
 19. Омаров А.М. Предприимчивость и хозяйственный риск. Отрасливое и территориальное управление в условиях перестойки. – М.: «Система», 1991. – 154 с.
 20. Апопій В.В., Гончарук Я.А. Комерційна діяльність на ринку товарів та послуг. Підручник. К.: НМЦ „Укоопосвіта”, 2002 – 458 с.
 21. Марцин В.С. та ін. Економіка споживчої кооперації: Підручник / В. С. Марцин, І.Т. Петрук, М.В. Панасюк; За ред. В.С. Марцина. – К.: Либідь, 1996. – 400 с.
 22. Брігхем Є.Ф. Основи фінансового менеджменту. Переклад з англійської.-К.: „Молодь”, 1997.- 1000 с.
 23. Україна. Закон „Про економічну самостійність” від 13.09.1991 р. № 2681-III (із змінами згідно із Законом України від 01.07.2004 р. № 1720-II) // <http://www.rada.gov.ua>.
 24. Україна. Закон „Господарський кодекс України” від 16.01.2003р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 18-22.
 25. Україна. Закон "Податковий кодекс України" від 02.12.2010 № 2755-VI// Відомості Верховної Ради України. - 2011, N 13-14 N 15-16, N 17, ст.112

УДК 631.1:633.18

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ГАЛУЗІ РИСІВНИЦТВА

Морозов Р.В – к.е.н., ННЦ "Інститут аграрної економіки" НААНУ

Постановка проблеми. Пріоритетність розвитку агропромислового комплексу та соціального розвитку села в національній економіці зумовлюється винятковою значущістю та незамінністю продукції сільського господарства в життєдіяльності людини і суспільства.

Нині в Україні вирощуються майже всі зернові культури, але структура їх посівів має відмінності по зонах, що пояснюється їх неоднаковими природно-економічними умовами та напрямками спеціалізації регіонів. Розміщення зернового господарства в Україні вже склалося і відповідає природно-кліматичним та економічним умовам основних зернових культур.

Серед зернових культур найбільш високими та стабільними врожайми на зрошуваних землях півдня України відзначається рис. Вирощування рису пов'язане з агроекологічними умовами ландшафтів, які найбільше піддаються антропогенному регулюванню, у зв'язку з чим рис серед усіх злаків має найбільші перспективи підвищення продуктивності. Вирощування рису має важливе значення також як фактор ефективного використання малопродуктивних земель, поліпшення їх родючості і меліоративного стану та одержання на них у сівозмінах високих урожаїв інших зернових культур.

Ураховуючи важливе значення галузі рисівництва для економіки України, в наукових основах ведення агропромислового виробництва надзвичайного значення набуває посилення впливу результатів наукових досліджень на розробку теоретико-методологічних засад стратегічного управління розвитком рисівництва.

Стан вивчення проблеми. Проблема економічних і управлінських відносин постійно знаходилася в центрі уваги держави і науковців. Вітчизняна економічна наука впродовж багатьох десятиліть збагачується новими розробками теоретичного і прикладного характеру в цій сфері.

Слід зазначити, що теоретико-методологічним, методичним і практичним аспектам управління аграрним сектором економіки присвятили свої праці П.Т. Саблук, М.Ф. Кропивко, М.Й. Малік, О.В. Крисальний, В.В. Юрчишин, В.Я. Месель-Веселяк та ін. Результати наукових досліджень учених ННЦ "Інститут аграрної економіки", а також досліджень інших наукових шкіл є базисом, на якому ґрунтуються сучасні погляди на організацію управління аграрною економікою за сучасних умов.

Крім того, різноманітні концептуальні підходи до стратегічного управління висвітлені в працях багатьох зарубіжних учених-економістів. У контексті теорії стратегічного управління важливим є доробок зарубіжних класиків економічної теорії Г. Мінцберга, М. Портера, І. Ансоффа, Б. Карлофа, М. Мескона та ін.

Водночас, залишаються недостатньо дослідженими питання створення теоретико-методологічних засад, методичних підходів і практичних рекомендацій щодо формування системи стратегічного управління розвитком галузі рисівництва.

Завдання і методика досліджень. Мета статті – теоретичне обґрунтування наукових засад і розроблення методологічних підходів до формування системи стратегічного управління розвитком галузі рисівництва.

Результати досліджень. Важливим фактором забезпечення ефективного функціонування галузі рисівництва є запровадження управлінської системи, яка б адекватно відповідала виробничо-економічним відносинам. Діюча система галузевого управління, яка сформувалася за часів планової економіки для забезпечення діяльності обмеженої кількості рисівницьких господарств, суттєво не змінилася і поки що ґрунтується на успадкованих від минулого недосконалих формах організації державного управління, нерациональних економічних відносинах агроформувань з державою, нерозвинутих методах зовнішніх і внутрішніх товарно-грошових відносин та принципах самоуправління. На нашу думку, така ситуація приводить до нагромадження проблем управління, які заважають досягненню стабільно-поступального економічного зростання галузі.

Як зазначає П.Т. Саблук, "...потрібна принципово нова організація управління аграрним сектором, яка б з врахуванням змін у суспільно-економічній системі країни рационально поєднувала територіально-самоврядні і галузеві аспекти управління комплексним розвитком сільського господарства і сільських територій" [6, с. 5].

Крім того, поділяємо погляди М.Ф. Кропивка та О.В. Ковальнової, які відмічають, що "...організаційна структура державного управління має удоскона-

люватися поступовою централізацією державного управління аграрним сектором в єдиному державному органі виконавчої влади з передачею частини повноважень до напівдержавних, громадських професійних і господарських органів управління" [4, с. 95].

У контексті комплексного вирішення проблем формування системи стратегічного управління розвитком галузі рисівництва пропонується методологічний підхід, який ґрунтується на передумові розмежування поняття "стабільний розвиток" залежно від рівня (або масштабу) об'єкта управління. Зокрема, стабільний економічний розвиток окремого господарюючого суб'єкта не означає аналогічної ситуації в галузі, а з розвитку певної галузі не можна судити про стабільність регіону і країни в цілому.

Отже, для формування системи стратегічного управління розвитком галузі рисівництва доцільно виділити такі рівні: рівень окремого господарюючого суб'єкта; галузевий рівень; регіональний рівень; державний рівень.

Перший рівень асоціюється з економічною стабільністю окремих суб'єктів господарювання. На цьому рівні найбільш яскраво проявляється такий економічний інтерес як максимізація прибутку. Оскільки будь-який господарюючий суб'єкт на даному рівні є складною виробничою системою з великою кількістю зовнішніх і внутрішніх зв'язків, можливе застосування наступного загального поняття "стабільність". Стабільність функціонування виробничих систем – їхня здатність протистояти ентропійним тенденціям, зумовлена тим, що в системах з активними елементами, які стимулюють обмін матеріальними, інформаційними та іншими ресурсами із середовищем, не виконується закономірність зростання ентропії й навіть спостерігається самоорганізація. Самоорганізація (саморегуляція) – це прагнення системи в кожний момент часу прийти у найкращий (оптимальний) стан, який відповідає умовам, що склалися у навколишньому середовищі й у самій системі.

На даному рівні господарюючим суб'єктам властиво кожний момент часу перебувати в стані динамічної стабільності, що формується під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів. Виходячи з вищевикладеного, стабільність на даному рівні можна визначити як здатність господарюючого суб'єкта зберігати в довгостроковій перспективі свою економічну ефективність при максимальному згладжуванні впливу негативних зовнішніх і внутрішніх факторів і постійному прагненні до поліпшення свого виробничого і фінансового становища.

Отже, органи господарського управління на селі забезпечують прибутковість господарювання через сільськогосподарське і несільськогосподарське підприємництво у сільській місцевості на засадах повної господарської самостійності відповідно до діючого законодавства України.

Галузевий рівень, на нашу думку, також визначається переважно економічними інтересами і спрямовується на підвищення продуктивності (технічної ефективності) галузі рисівництва. Слід зазначити, що на даному рівні управлінська діяльність громадських професійних органів управління, що створюються кооперативними та корпоративними виробничими, професійними і міжпрофесійними об'єднаннями первинних товаровиробників рису для управління спільною виробничою, маркетинговою, фінансовою та інвестиційною діяльністю товаровиробників, повинна бути спрямована на поступову переорієнтацію економічного зростання на задоволення соціальних потреб сільського

населення, раціональне використання природно-ресурсного потенціалу сільських територій зони рисосіяння.

Характеризуючи даний рівень управління, автори монографії "Організація управління аграрною економікою" відмічають, що "...органи громадського професійного управління у вигляді професійних і міжпрофесійних об'єднань сільськогосподарських товаровиробників та інших операторів аграрного ринку здійснюють політичні функції щодо лобювання інтересів їх членів перед органами місцевого самоврядування, регіонального та державного управління, економічні функції з ведення координаційної роботи по узгодженню суспільно-необхідних витрат, цін і доходів операторів аграрного ринку на всіх стадіях руху сільськогосподарської продукції від виробника до кінцевого споживача, забезпечувальні функції по організації інформаційно-консультаційного забезпечення діяльності їх членів, контрольно-інспекційні функції щодо дотримання законодавства суб'єктами місцевого самоврядування, органами господарського, регіонального і державного управління" [4, с. 90].

Удосконалення системи управління розвитком галузі рисівництва на даному рівні передбачає раціональне поєднання галузевої і територіально-самоврядної системи управління комплексним розвитком галузі рисівництва і сільських територій.

Органи регіонального управління розвитком агропромислового виробництва і сільських місцевостей виконують управлінські та забезпечувальні функції щодо програмування і виконання програм, проектів розвитку агропромислового виробництва і сільських територій, а також контрольно-інспекційні функції в частині забезпечення агропродовольчої безпеки територій.

Удосконалення системи управління розвитком галузі рисівництва на регіональному рівні передбачає запровадження моделі, яка раціонально поєднує державну і недержавну форму управління у тісній взаємодії з практичним менеджментом як на галузевому рівні, так і на рівні суб'єктів господарювання.

Причому, на даному рівні цілі управління повинні враховувати як економічну, так і соціальну, і екологічну складові галузевого розвитку (економічна складова характеризується ефективністю використання ресурсів у процесі виробництва, стабільністю функціонування галузі рисівництва як системи в цілому; екологічна складова – наявністю природних ресурсів, запобіганням забрудненню навколишнього природного середовища, забезпеченням відтворення й охорони природних ресурсів і рівновагою екосистеми зони рисосіяння в цілому; соціальна складова – зайнятістю і матеріальним добробутом сільського населення, формуванням людської свідомості, рівнем соціально-економічної мотивації та задоволенням соціальних потреб суспільства в цілому).

Автори монографії [4, с. 89, 90] підкреслюють, що "...органи державного управління аграрним сектором виконують політичні функції створення сприятливого для соціально-економічного розвитку аграрного сектора законодавчого поля, економічні функції щодо розробки і реалізації цільових програм державної підтримки розвитку агропромислового виробництва та сільських територій, регулювання внутрішнього аграрного ринку, розвитку зовнішніх ринків вітчизняної агропромислової продукції, забезпечувальні функції щодо інноваційного розвитку агропромислового виробництва та сільських територій, кон-

трольно-інспекційні функції в частині забезпечення агропродовольчої безпеки держави".

На державному рівні головним результатом реалізації управлінських заходів має стати зміна чинників економічного зростання галузі рисівництва та переорієнтація на ті з них, які базуються на зміцненні її конкурентоспроможності. У цілому, вивчення досвіду у сфері аграрної політики дозволяє стверджувати, що за сучасних умов забезпечення конкурентоспроможності аграрного сектора економіки можливо лише за умови його підтримки з боку держави.

Як зазначають М.Я. Дем'яненко та Ф.В. Іванина, "...підтримка аграрного сектора економіки України як важливий механізм реалізації державної аграрної політики повинна базуватися на створенні економічних, правових, організаційних, соціальних та інших умов, які б сприяли досягненню фінансової стабільності сільськогосподарських підприємств, підвищенню продовольчої безпеки країни, створенню належних умов праці та проживання на селі, забезпечували б галузь необхідними матеріальними й фінансовими ресурсами для розширеного відтворення виробництва" [1, с. 3].

Отже, на окрему увагу заслуговує питання про зв'язок парадигми управління з державною політикою, оскільки останньою визначаються пріоритетні напрями розвитку аграрного сектора економіки і сільських територій, які втілюються в життя безпосередньо суб'єктами управління.

Нині основними складовими державної аграрної політики є комплекс правових, організаційних і економічних заходів, спрямованих на підвищення ефективності функціонування аграрного сектора економіки, розв'язання соціальних проблем сільського населення та забезпечення комплексного розвитку сільських територій.

Відповідно до "Концепції державної підтримки галузі рисівництва в Україні" [2] сучасний стан галузі, її матеріально-технічної бази об'єктивно вимагають створення цілісної системи державного регулювання і підтримки, яка повинна включати: нормативно-правове забезпечення; фінансово-економічне регулювання і ресурсне забезпечення; адміністративні контрольні заходи; наукове та інформаційне забезпечення.

Вважаємо, що для розв'язання існуючих проблем у процесі вдосконалення державного управління на галузевому рівні доцільно використовувати досвід планування радянських часів, про що переконливо свідчать здобутки галузі рисівництва у 70–80-х роках ХХ століття.

У цьому зв'язку звертає на себе увагу підхід до планування розвитку рисівництва, який був застосований у колишньому СРСР. Зокрема, йдеться про Постанову ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР від 06.03.1980 р. № 209 "О мерах по дальнейшему развитию рисоводства" [3]. Цей документ наповнений конкретикою та мав ознаки системної аналітичної роботи над проблемами галузі. Слід також відмітити, що з метою посилення інтенсифікації рисівництва, подальшого підвищення врожайності, поліпшення якості і збільшення виробництва рису у той період ставились конкретні завдання, а саме: підвищення врожайності і якості рису на основі вдосконалення технології його вирощування, впровадження нових сортів, ефективного використання зрошуваних земель, техніки, поливної води й добрив; ввести в експлуатацію в 1981–1985 рр. за рахунок державних капітальних вкладень рисових зрошувальних систем на

площі 192 тис. га у комплексі з об'єктами виробничого і невиробничого призначення, необхідними для їх освоєння, здійснити реконструкцію існуючих рисових зрошувальних систем і підвищити їх водозабезпеченість на площі 200 тис. га; здійснити в 1981–1985 рр. необхідні заходи щодо підвищення водозабезпеченості всіх рисових зрошувальних систем...; розробити в 1980 р. комплексну науково-технічну програму розвитку рисівництва в країні на 1981–1985 рр. і забезпечити її здійснення...; та інші завдання.

Такий підхід багато в чому сприяв розвитку рисівництва в СРСР і в Україні. Крім того, конкретика давала змогу контролювати виконання планів. На жаль, нині в Україні цей позитивний досвід втрачено, державне планування знаходиться на недосконалому рівні, що зумовлює низький рівень виконавчої дисципліни.

Подальший розгляд цього питання показує, що нині формування системи стратегічного управління розвитком галузі рисівництва вимагає зміни принципів, методів і технологій (механізмів) управління розвитком галузі. Досліджуючи концептуальні засади реформування управління аграрним сектором економіки, М.Ф. Кропивко зазначає, "...під технологією (механізмом) управління слід розуміти сукупність методів та прийомів здійснення процесу управлінської діяльності на високому науковому рівні та у визначеній послідовності" [4, с. 82].

Слід зазначити, що процес удосконалення системи управління аграрним сектором пов'язаний з інтенсивним розвитком досліджень, успішне виконання яких залежить від застосування відповідних методів управління. Сутність загального поняття "метод управління" науковцями визначається як "спосіб, прийом або сукупність прийомів, спрямованих на інтереси людей, а через них на матеріальне виробництво для досягнення мети" [5, с. 185].

На нашу думку, система стратегічного управління розвитком галузі рисівництва повинна ґрунтуватися на об'єднуючій ідеї створення матеріальної основи для стабільного зрівноваженого розвитку рисівництва та комплексного вирішення існуючих галузевих проблем у рамках програмно-цільового управління як, за визначенням З.Є. Шершньової, "...способу розробки та реалізації управлінських рішень, які знаходять втілення у комплексі взаємопов'язаних заходів, включаючи обґрунтування вихідної потреби у вирішенні, як правило, комплексної проблеми, загальних цілей та підцілей, робіт та ресурсів, об'єднаних у цільову комплексну програму, необхідних і достатніх для вирішення комплексної проблеми" [7, с. 682, 683].

Таким чином, одним із методів, за допомогою якого досліджуються складні соціально-економічні проблеми розвитку аграрного сектора і його галузей, є програмно-цільовий метод. Суть програмно-цільового методу як основного методу державного і регіонального управління, за визначенням вітчизняних вчених, полягає в тому, що "...на основі прогнозів виробництва і збуту сільськогосподарської продукції, аналізів стану та перспектив розвитку розробляються цільові програми розвитку аграрного сектора, його галузей і регіонів, підкріплені державним фінансуванням та іншими важелями економічного регулювання" [4, с. 92]. При цьому, методика як конкретна реалізація програмно-цільового методу являє собою сукупність прийомів, засобів та інструмен-

тів здійснення процесу управлінської діяльності відповідно до даної предметної сфери управління.

Таким чином, перехід до програмно-цільового управління є одним із перспективних напрямів модернізації системи стратегічного управління розвитком галузі рисівництва.

Узагальнюючи вищевикладене, можна стверджувати, що за сучасних умов формування системи стратегічного управління розвитком галузі рисівництва передбачає:

концептуальне визначення та розробку стратегії управління розвитком галузі рисівництва;

перерозподіл функцій і повноважень між суб'єктами управління за суспільно-політичними рівнями управління з передачею частини повноважень органам громадського професійного управління у вигляді професійних об'єднань сільськогосподарських товаровиробників та інших операторів аграрного ринку;

раціональне поєднання галузевої і територіально-самоврядної системи управління комплексним розвитком галузі рисівництва і сільських територій, побудованої на засадах державно-регіонального партнерства;

створення систем моніторингу ефективності управлінських рішень на всіх рівнях управління з високим рівнем достовірності, оперативності та уніфікованості інформаційних потоків;

перехід до програмно-цільового управління;

створення системи інформаційного забезпечення управління розвитком галузі рисівництва.

Отже, нова організація управління передбачає формування системи стратегічного управління розвитком галузі рисівництва як комплексу взаємопов'язаних, взаємодоповнюючих і узгоджених форм і засобів управління. Вона повинна враховувати економічну, соціальну й екологічну складові галузевого розвитку з адекватним їх перетворенням:

в економічній сфері – підвищення продуктивності галузі рисівництва; підвищення доходності виробництва рису; забезпечення техніко-технологічної модернізації галузі рисівництва; формування сприятливого фінансово-кредитного середовища; нарощування обсягів експорту рису;

соціальній сфері – забезпечення комплексного розвитку сільських територій та розв'язання соціальних проблем на селі (забезпечення зайнятості сільського населення, створення умов для зростання доходів сільського населення; відновлення і розвиток соціальної інфраструктури, розвиток соціальної сфери села);

екологічній сфері – сприяння збереженню навколишнього природного середовища і раціональне використання природно-ресурсного потенціалу сільських територій зони рисосіяння;

інституціональній сфері – розвиток форм господарювання та інтеграції виробництва; удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення розвитку галузі рисівництва; впорядкування питань, пов'язаних з правом власності на внутрішньогосподарську мережу рисових зрошувальних систем.

Слід зауважити, що система стратегічного управління розвитком галузі рисівництва, яка в процесі функціонування адаптується до змін зовнішніх і

внутрішніх умов, може змінювати свої параметри або структуру з метою підвищення якості управління.

У зв'язку із цим у даний період перехід до якісно нової сучасної системи управління розвитком галузі рисівництва передбачає: створення конкурентоспроможної системи стратегічного управління розвитком галузі рисівництва; збалансований розподіл функцій, повноважень і відповідальності між органами управління, що сприятиме системності та результативності позитивних економічних процесів у виробничій сфері і в соціальному розвитку сільських територій зони рисосіяння; забезпечення системи управління надійними засобами і технологіями управління, що дасть змогу оперативно і високоякісно здійснювати за всіма напрямками процеси підготовки, прийняття, виконання та коригування управлінських рішень на різних рівнях управління і господарської діяльності; підвищення компетентності управлінців державного, регіонального, громадського та господарського рівнів управління розвитком галузі рисівництва.

Висновки та пропозиції. Вищенаведене дає підстави зробити такі висновки: 1. Стратегічне управління розвитком галузі рисівництва – багатоплановий управлінський процес, який допомагає формулювати та реалізовувати ефективнішу стратегію розвитку галузі рисівництва, забезпечує способи та форми планування і методи здійснення управлінського впливу на об'єкт управління для досягнення поставлених стратегічних цілей;

2. Формування нової системи стратегічного управління розвитком галузі рисівництва як комплексу взаємопов'язаних, взаємодоповнюючих і узгоджених форм і засобів управління передбачає: концептуальне визначення та розробку стратегії управління розвитком галузі рисівництва; перерозподіл функцій і повноважень між суб'єктами управління за суспільно-політичними рівнями управління з передачею частини повноважень органам громадського професійного управління у вигляді професійних об'єднань сільськогосподарських товаровиробників та інших операторів аграрного ринку; раціональне поєднання галузевої і територіально-самоврядної системи управління комплексним розвитком галузі рисівництва і сільських територій, побудованої на засадах державно-регіонального партнерства; створення систем моніторингу ефективності управлінських рішень на всіх рівнях управління з високим рівнем достовірності, оперативності та уніфікованості інформаційних потоків; перехід до програмно-цільового управління; створення системи інформаційного забезпечення управління розвитком галузі рисівництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Дем'яненко М. Я. Державна підтримка як фактор забезпечення конкурентоспроможного аграрного виробництва / М.Я. Дем'яненко, Ф.В. Іванина // Економіка АПК. – 2009. – № 9. – С. 3–9.
2. Концепція державної підтримки галузі рисівництва в Україні / [Ванцовський А. А., Вожегов С. Г., Шапар І. І. та ін.]. – К.: УААН, 2004. – 18 с.
3. О мерах по дальнейшему развитию рисоводства / ЦК КПСС, Совмин СССР, 06.03.1980, № 209 – (Нормативный документ ЦК КПСС, Совмина

- СССР. Постановление): [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.lawmix.ru/docs_cccp/4766
4. Організація управління аграрною економікою : монографія / [М. Ф. Кропивко, В. П. Немчук, В. В. Россоха та ін.]; за ред. М. Ф. Кропивка. – К. : ННЦ ІАЕ, 2008. – 420 с.
 5. Осовська Г. В. Економічний словник / Осовська Г. В., Юшкевич О. О., Завадський Й. С. – К. : Кондор, 2007. – 358 с.
 6. Управління комплексним розвитком агропромислового виробництва і сільських територій / [Саблук П. Т., Кропивко М. Ф., Булавка О. Г. та ін.]; за ред. П. Т. Саблука, М. Ф. Кропивка. – К. : ННЦ ІАЕ, 2011. – 454 с.
 7. Шершньова З. Є. Стратегічне управління : [підручник – 2-ге вид., перероб. і допов.] / Шершньова З.Є. – К. : КНЕУ, 2004. – 699 с.

УДК: 631.115.11: 338.43

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА РЕГІОНУ

Мохненко А.С. – д.е.н., професор, Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. Процеси інвестиційного забезпечення сільського господарства в умовах ринкової економіки набувають усе більшого значення. Саме вони є основою залучення коштів і створення виробничого потенціалу аграрного сектора економіки. Нагальним завданням постає створення умов активізації інвестиційної діяльності в сільському господарстві та, зокрема, у фермерських господарствах, розширення та збільшення вкладень в аграрну економіку і на цій основі підвищення ефективності господарювання, збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, покращення соціально-економічної ситуації на селі.

Стан вивчення проблеми. В останні роки хоча і стало можливим на законних підставах інвестувати іноземний капітал у нашу економіку, але сучасний інвестиційний клімат в Україні західними інвестиційними інститутами оцінюється менш сприятливим порівняно зі східноєвропейськими державами. Україна по надійності інвестування займає приблизно 100-у позицію.

Не можна недооцінювати підприємцям і те, що інвестиційна сфера нинішньої України характеризується впливом на неї багатьох негативних факторів.

Завдання і методика досліджень. Завданнями статті є дослідження інвестиційного забезпечення ефективного функціонування сільського господарства регіону та, зокрема, фермерських господарств. Методологічною основою досліджень є діалектичний метод пізнання і системний підхід до вивчення економічних процесів.

Результати досліджень. Масштабне і тривале здійснення інвестицій в основний капітал окремих галузей, сфер і видів діяльності змінює існуючу в сільському господарстві структурність. Для прискорення інвестиційних процесів і підвищення інноваційної сприйнятливості сільського господарства